

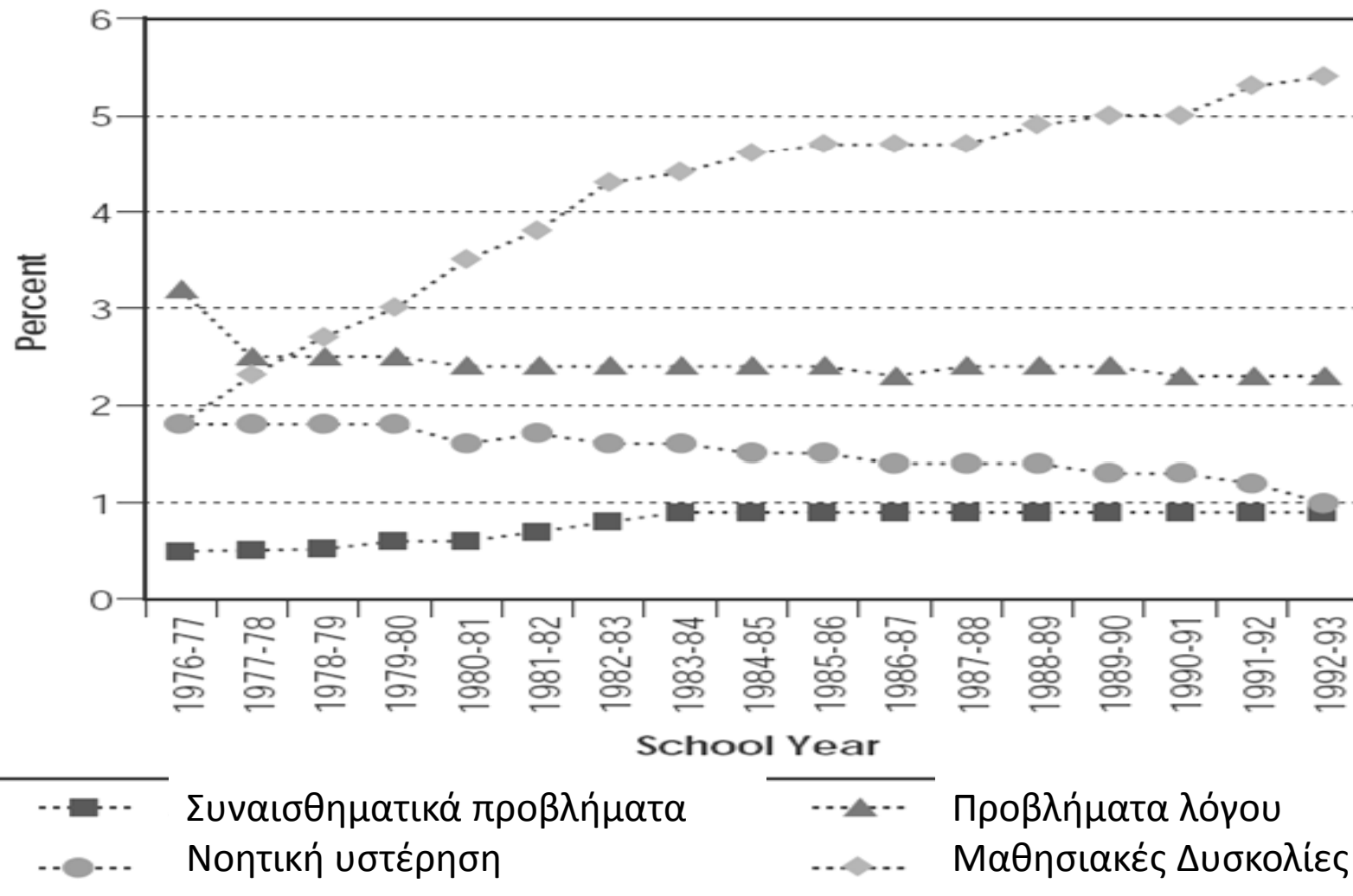
Αξιολόγηση και ενίσχυση της ανάγνωσης

Φαίη Αντωνίου

Λέκτορας Παιδαγωγικής των ατόμων με Ειδικές
Ανάγκες

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο
Αθηνών

Επιδημιολογικά στοιχεία για τις ΕΕΑ

Ορισμός Μαθησιακών Δυσκολιών

Οι **Μαθησιακές Δυσκολίες** είναι ένας γενικός όρος που αναφέρεται σε μια **ανομοιογενή ομάδα διαταραχών** οι οποίες εκδηλώνονται με σημαντικές δυσκολίες στην πρόσκτηση και χρήση ικανοτήτων ακρόασης, ομιλίας, ανάγνωσης, γραφής, συλλογισμού ή μαθηματικών ικανοτήτων.

Οι διαταραχές είναι **εγγενείς** στο άτομο και αποδίδονται σε δυσλειτουργία του κεντρικού νευρικού συστήματος και είναι δυνατόν να υπάρχουν σε όλη τη διάρκεια της ζωής.

Οι Μαθησιακές Δυσκολίες συχνά **συνυπάρχουν με προβλήματα** σε συμπεριφορές αυτοελέγχου, κοινωνικής αντίληψης και κοινωνικής αλληλεπίδρασης.

Δεν θεωρείται ότι έχει Μαθησιακές Δυσκολίες ένας μαθητής που παρουσιάζει αισθητηριακά προβλήματα, νοητική υστέρηση, συναισθηματικές διαταραχές ή έχει πολιτισμικές διαφορές ή δέχεται ανεπαρκή διδασκαλία.

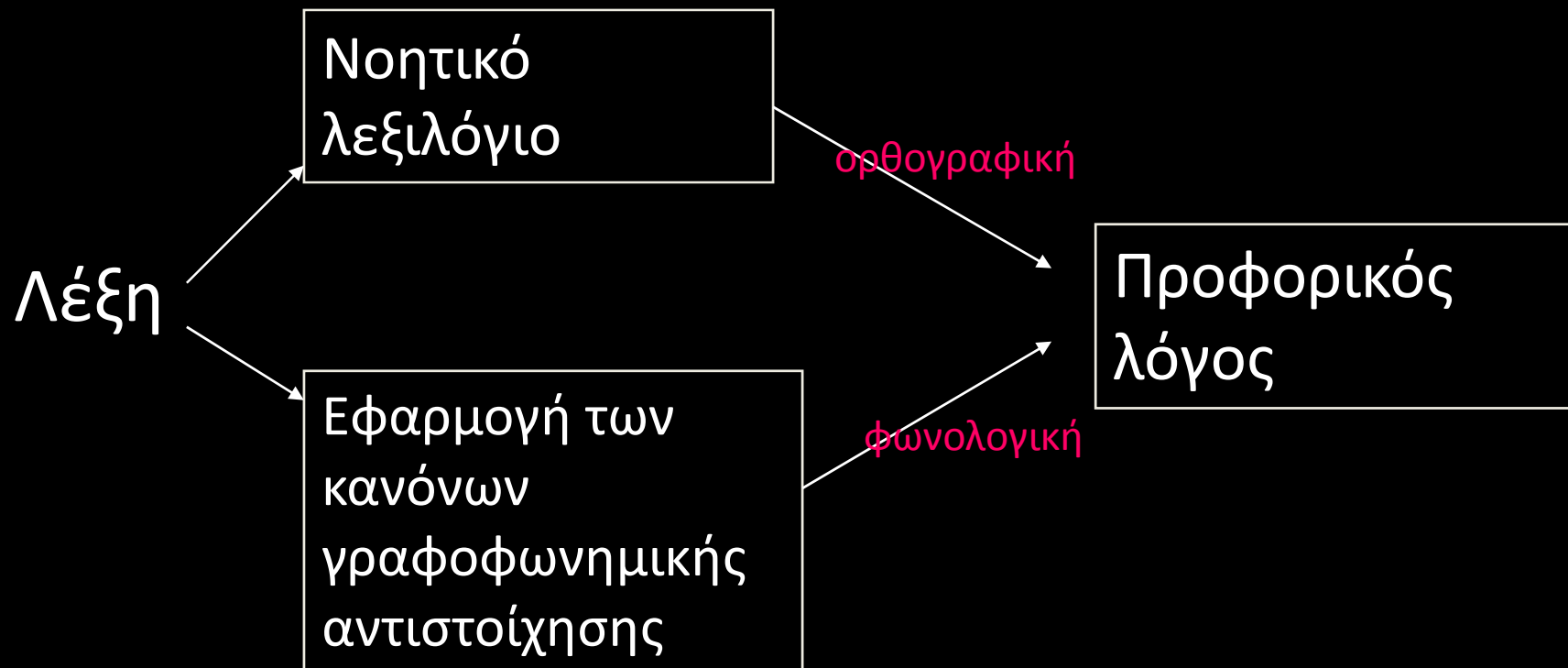
Τι συνηθίζεται στις διαγνώσεις;

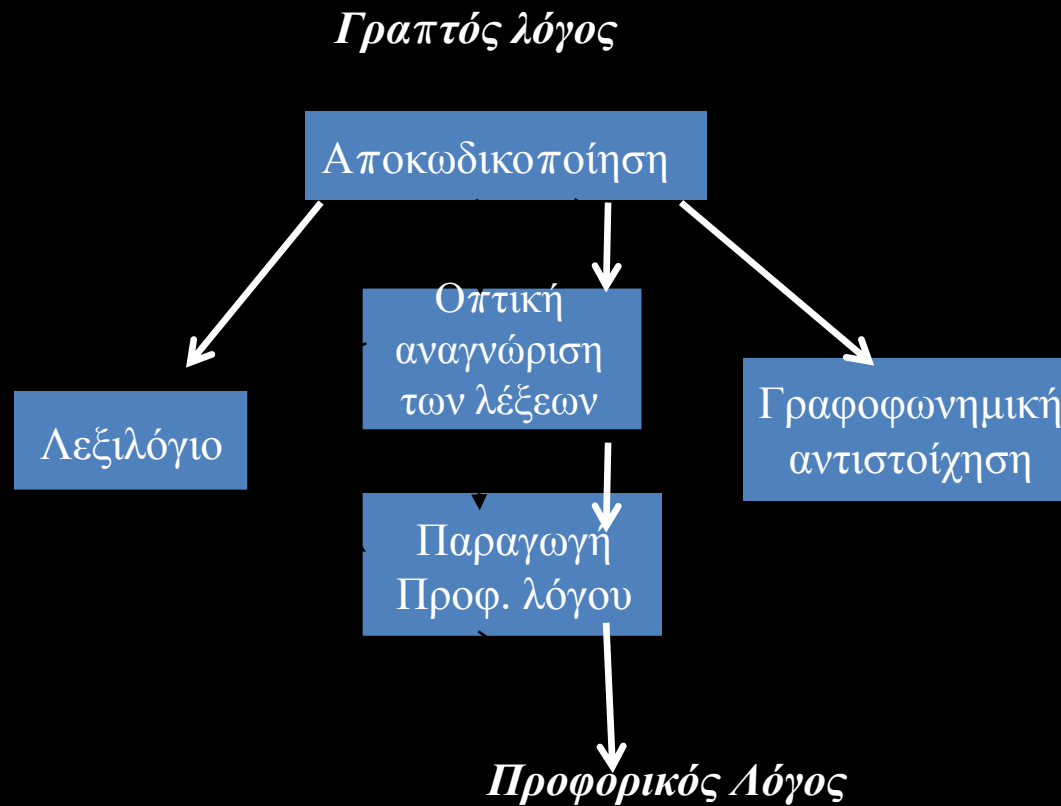
- Ανεπάρκεια στην οπτικοαντιληπτική οργάνωση, στη γραφοκινητική ικανότητα, στη βραχυπρόθεσμη μνήμη
- Μαθησιακή ανωριμότητα
- Μαθησιακές Δυσκολίες – Δυσλαλία
- Προβλήματα λόγου και ομιλίας – Μαθησιακές Δυσκολίες
- Δυσλεξία
- Μαθησιακές Δυσκολίες – Ειδικές ατομικές ιδιαιτερότητες
- Διαταραχή μάθησης κατά DSM-IV
- Ελλειμματική προσοχή, συγχέει γραφήματα, δυσκολίες στη δομή της πρότασης, αδυναμία στον έλεγχο συναισθημάτων
- Δυσλεξία με φυσιολογική νοημοσύνη
- Διαταραχή συλλαβισμού

Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες

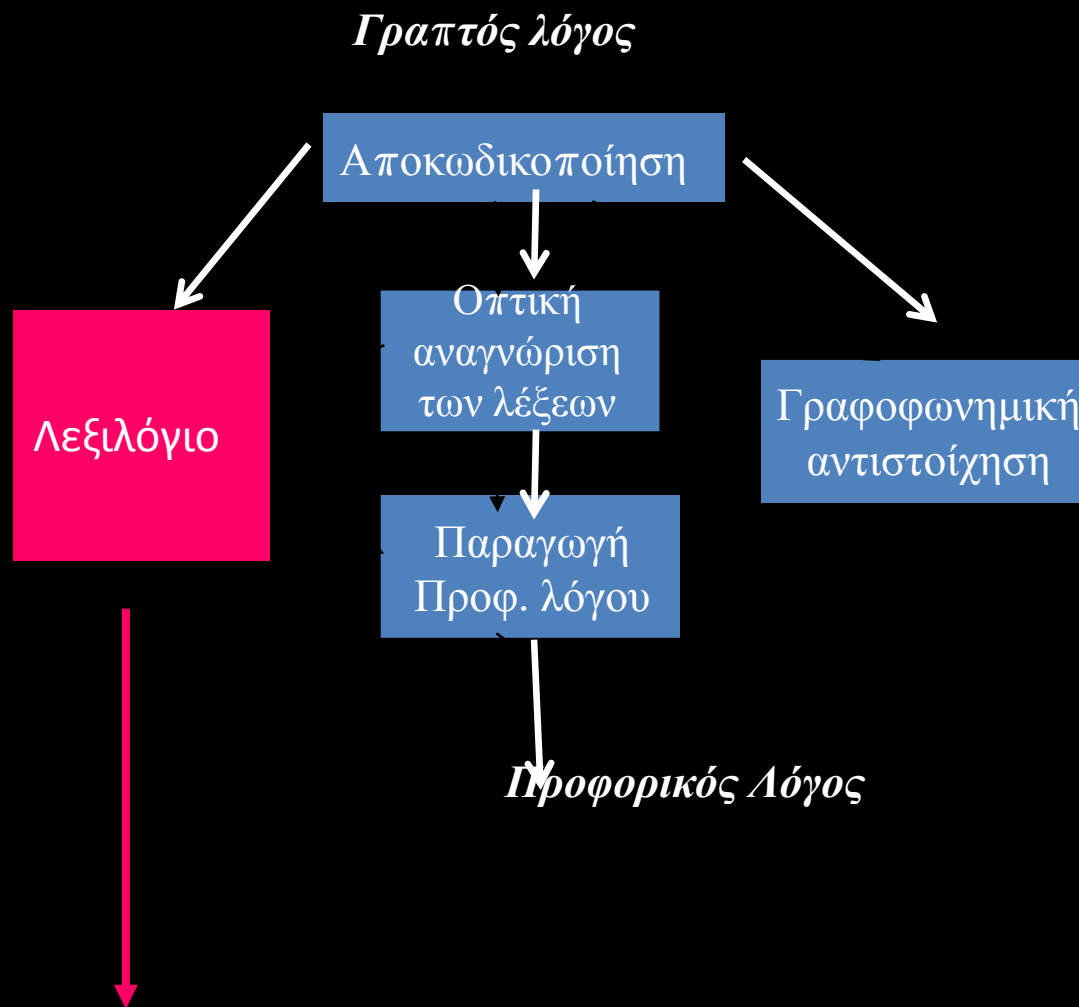
- Εξελικτική διαταραχή – ανωριμότητα
- Σύνθετες γνωστικές και κοινωνικές δυσκολίες
- Προβλήματα λόγου και ομιλίας, ψυχοσυναισθηματική και κοινωνική ανωριμότητα, διάσπαση προσοχής.
- Γνωστική ανωριμότητα, αδυναμία μεμονωμένων νοητικών λειτουργιών
- Σύνθετες γνωστικές και κοινωνικές δυσκολίες. Δυσκολίες στην προσαρμογή. Διάσπαση προσοχής.
- Σοβαρή γλωσσική εξελικτική διαταραχή και ανωριμότητα.

Η θεωρία της διπλής κατεύθυνσης κατά την ανάγνωση (Dual Route Theory)

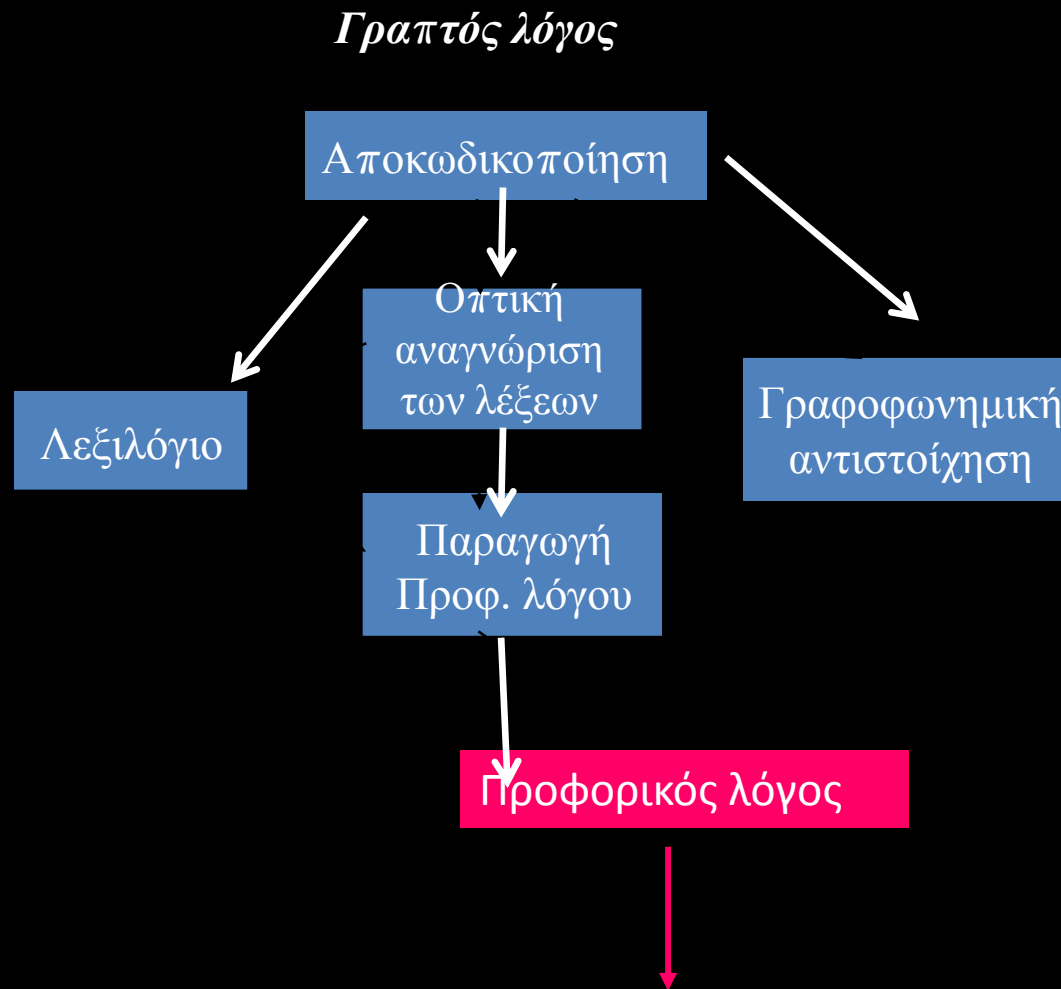

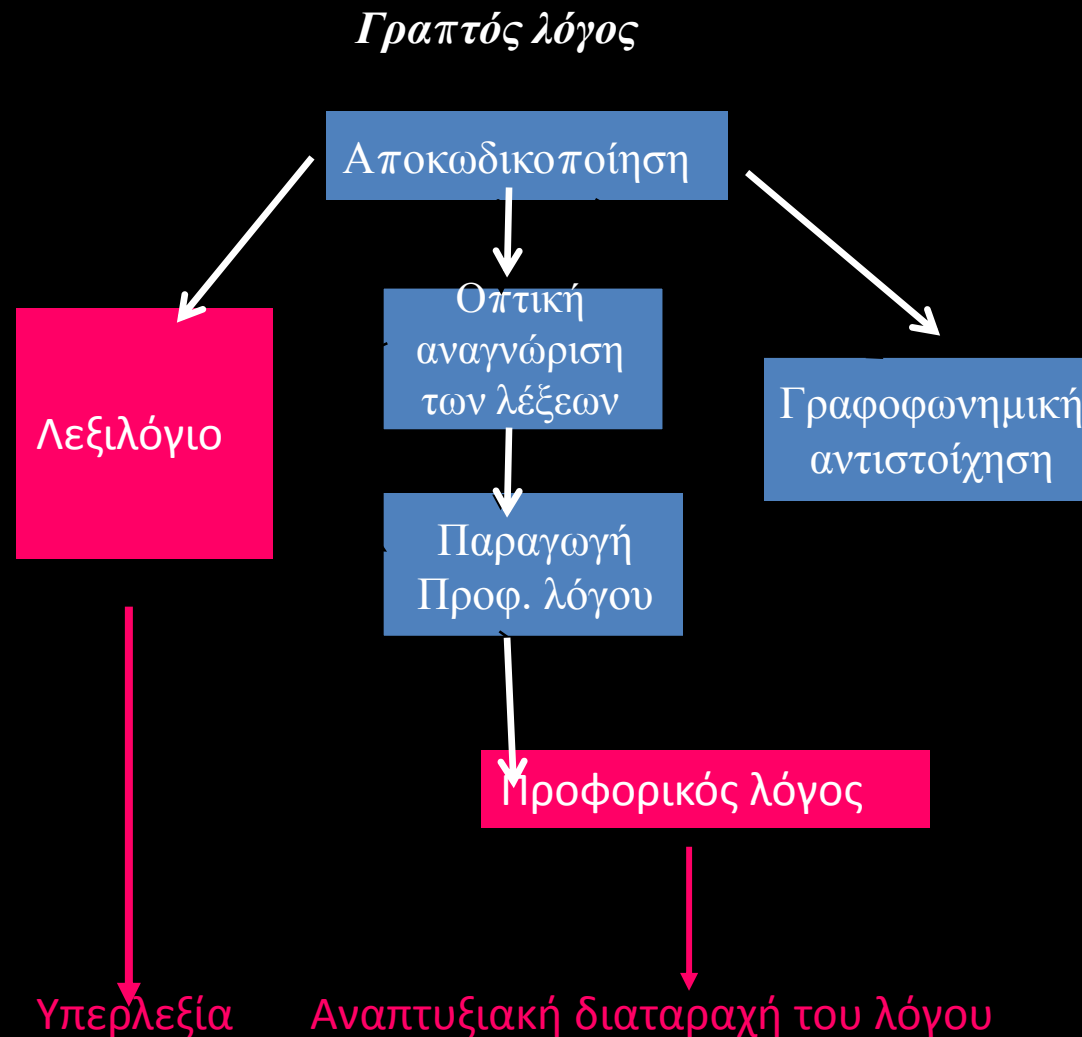
Οι ικανοί αναγνώστες επιτυγχάνουν και στις 5 δεξιότητες
Αν ένα παιδί παρουσιάσει αδυναμία σε κάποια από αυτές
είναι πιθανό να εμφανίσει αναγνωστικές δυσκολίες

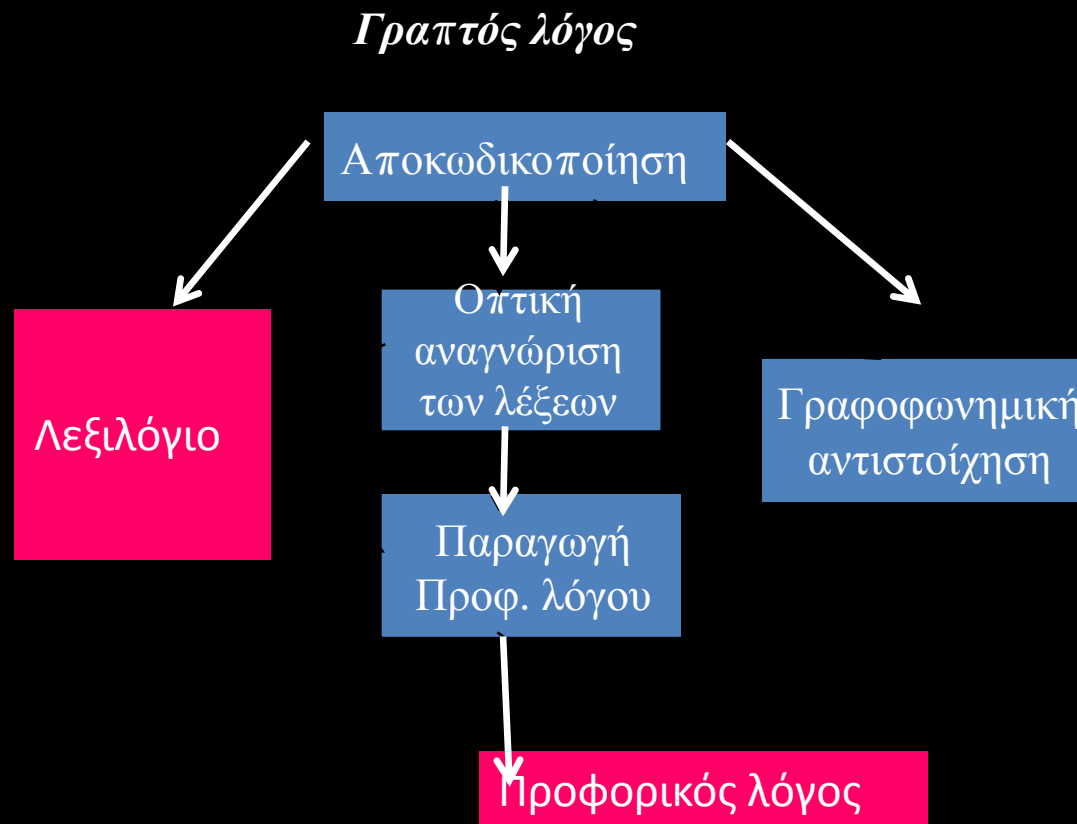
Υπερλεξία (Hyperlexia): μια αναπτυξιακή διαταραχή στην πρόσκτηση του νοήματος. Επηρεάζει την κατανόηση αλλά όχι την αποκωδικοποίηση

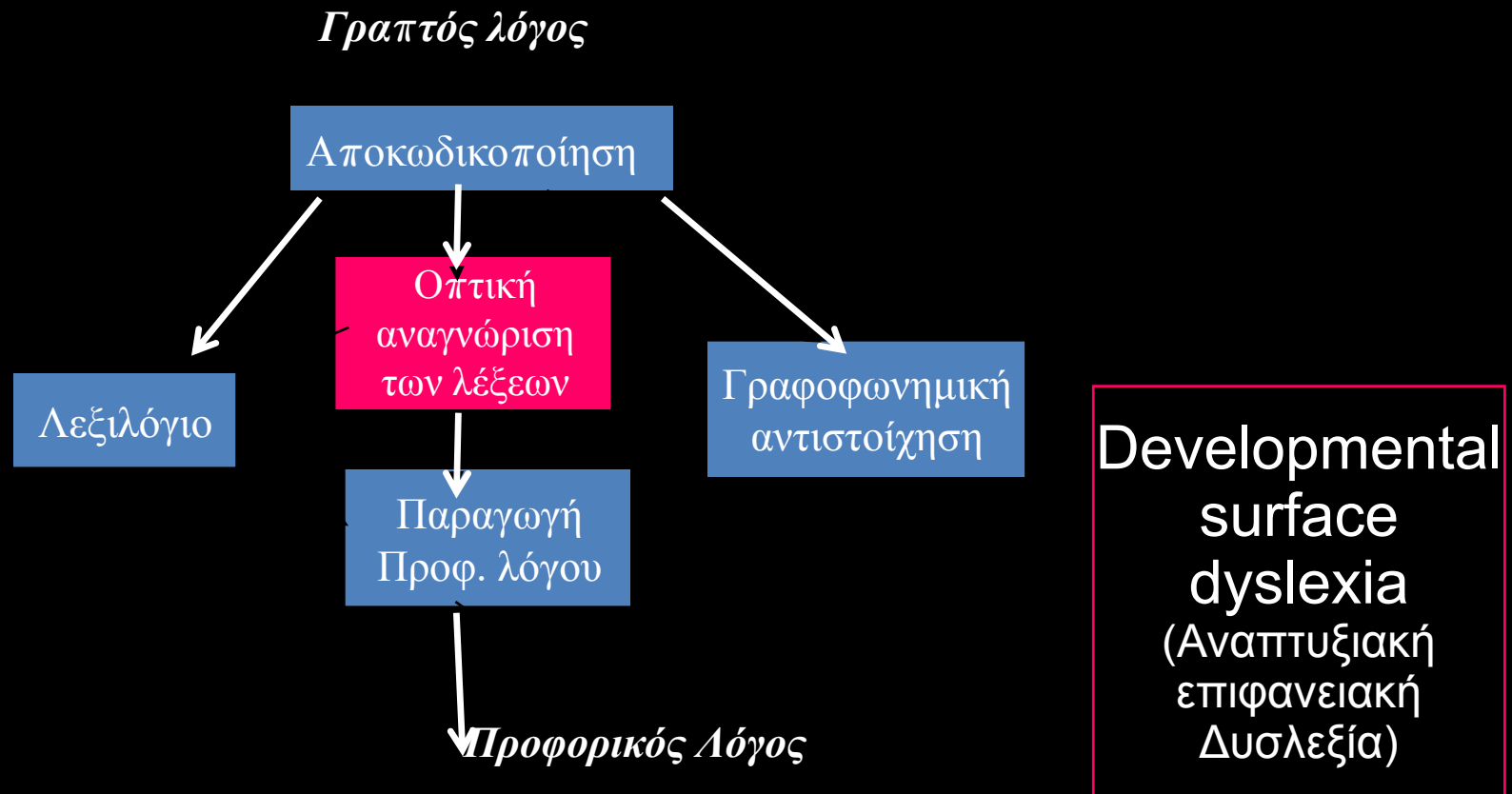
Αναπτυξιακή διαταραχή του λόγου: δυσκολία στην παραγωγή προφορικού λόγου. Επηρεάζει την αποκωδικοποίηση και όχι την αναγνωστική κατανόηση

Παρόλο που επηρεάζουν την ανάγνωση και τον προφορικό λόγο, **δεν** γίνεται λόγος για ειδικές μαθησιακές δυσκολίες

Σε περίπτωση ειδικής μαθησιακής δυσκολίας επηρεάζονται μόνο οι υπόλοιπες δεξιότητες

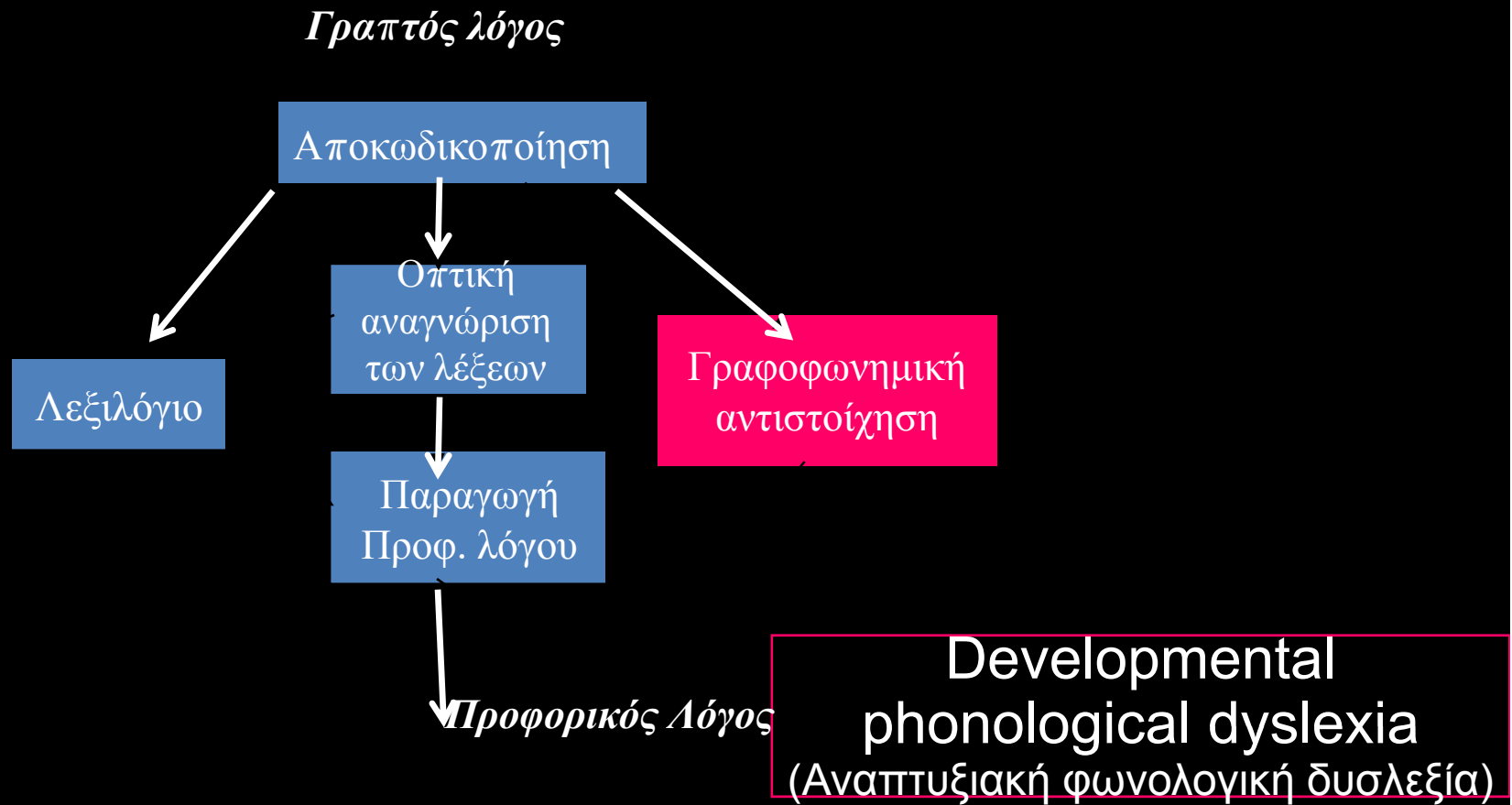
Ποια είναι τα χαρακτηριστικά μιας τέτοιας περίπτωσης;

- Ψευδολέξεις
- Συχνόχρηστες λέξεις
- Άγνωστες ή λιγότερο συχνόχρηστες λέξεις

✓

X

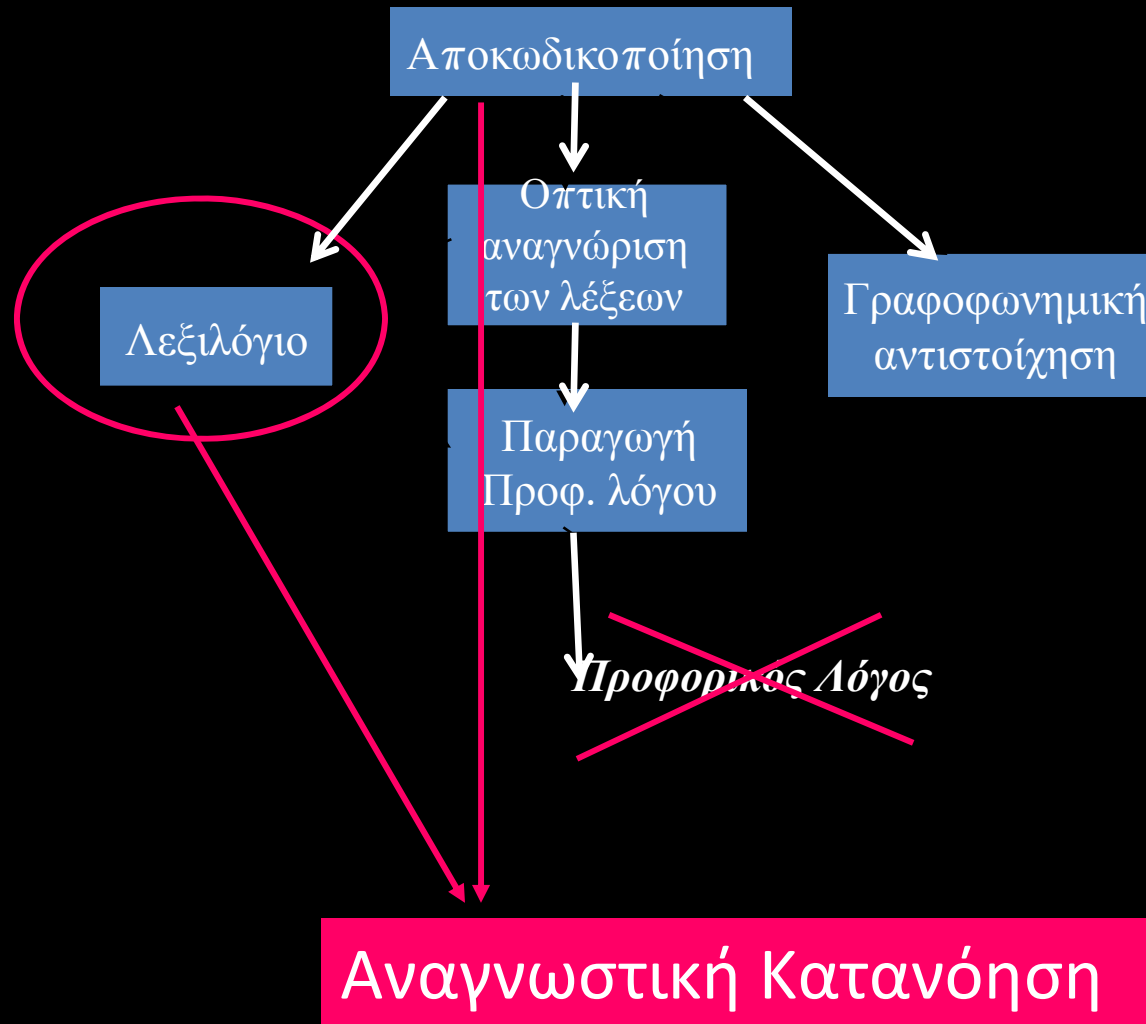
✓

Ποια είναι τα χαρακτηριστικά μιας τέτοιας περίπτωσης;

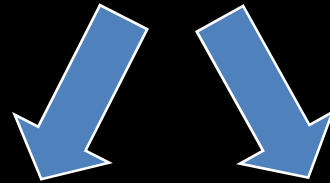
- Ψευδολέξεις X
- Συχνόχρηστες λέξεις ✓
- Άγνωστες ή λιγότερο συχνόχρηστες λέξεις v

Γραπτός λόγος

Αποκωδικοποίηση

- Η αποκωδικοποίηση βασίζεται στη θεωρία των δύο δρόμων επεξεργασίας (Dual Route Hypothesis). Μια λέξη είναι δυνατόν να αναγνωριστεί μέσω:

1. της φωνολογικής
στρατηγικής

2. της ορθογραφικής
στρατηγικής

(Castles & Coltheart, 1993)

1. Φωνολογική στρατηγική

Στις περιπτώσεις της αποκωδικοποίησης άγνωστων ή άσημων λέξεων οι μαθητές χρησιμοποιούν τη φωνολογική στρατηγική (Share & Stanovich, 1995).

Στηρίζεται στην κατάτμηση της λέξης σε γράμματα ή μικρότερα τμήματα.

Η γραφημική ταυτότητα της λέξης αποκωδικοποιείται φωνολογικά και οι ήχοι συνδέονται μεταξύ τους για να δημιουργήσουν μια ομαλοποιημένη σειρά ήχων. Αυτή η σειρά ήχων, αποτελεί τη φωνολογική ταυτότητα της λέξης που με τη σειρά της θεωρείται πως χρησιμοποιείται για την αναγνώρισή της (Ellis, 1984).

1. Φωνολογική στρατηγική

Η αξιολόγηση της χρήσης της **φωνολογικής στρατηγικής** πραγματοποιείται όταν οι μαθητές καλούνται να διαβάσουν άσημες λέξεις.

Η αναγνώριση των άσημων λέξεων δε μπορεί να επιτευχθεί με βάση την αναγνωστική εμπειρία του μαθητή, εφόσον τις συναντά για πρώτη φορά, ούτε να υποβοηθηθεί από σημασιολογικά στοιχεία, εφόσον οι λέξεις δεν φέρουν νόημα.

2. Ορθογραφική στρατηγική

«Η ορθογραφική ικανότητα αναφέρεται στην άμεση ανάλυση των λέξεων σε ορθογραφικές μονάδες χωρίς να μεσολαβήσει η φωνολογική μετατροπή. Οι ορθογραφικές μονάδες ταυτίζονται με τα μορφήματα» (Frith, 1985, σελ. 306).

- Η ορθογραφική στρατηγική επιτρέπει στον αναγνώστη να:
 1. αποκωδικοποιεί τη λέξη άμεσα
 2. συνδέει την ορθογραφική εικόνα της λέξης (δηλ. τη σειρά των γραμμάτων στη λέξη) με την εκφορά και τη σημασία της.

Η ορθογραφική στρατηγική στηρίζεται στην άμεση σύνδεση ορθογραφίας μιας λέξης - εκφοράς - σημασίας

2. Ορθογραφική στρατηγική

- Ανάγνωση συχνόχρηστων λέξεων που **δεν** έχουν πλήρη γραφοφωνημική συνέπεια (Griffiths & Snowling, 2002). π.χ. η λέξη «κόσμημα», που προφέρεται ως | κόζμημα |
- Στην ελληνική γλώσσα το πλήθος των λέξεων με χαμηλή γραφοφωνημική συνέπεια είναι εξαιρετικά μικρό (π.χ. η λέξη «έγγαμος», που προφέρεται ως «ένγαμος», ή η λέξη «σγουρός», που προφέρεται ως «ζγουρός»).

2. Ορθογραφική στρατηγική

Αξιολόγηση με λέξεις που απαιτούν την ανάγνωση είτε βάσει των γραφοφωνημικών αντιστοιχιών, είτε με την ορθογραφική αναγνώριση ολόκληρης ή τμήματος της λέξης

«μαγνητοσκόπηση»

Μελέτη περίπτωσης

Πέτρος

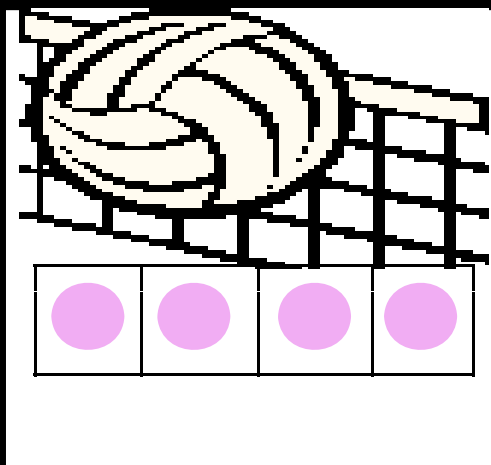
Ακούστε προσεκτικά την ανάγνωση

- Ο Πέτρος έχει αδυναμία στην ορθογραφική ή στη φωνολογική στρατηγική;
- Πού κυρίως εντοπίζεται η αδυναμία του Πέτρου;

Τρόποι ενίσχυσης Φωνολογικής στρατηγικής

Βήμα-βήμα: «Η μέθοδος Elkonin»

1. Ξεκινώ με την επίδειξη μιας κάρτας στην οποία απεικονίζεται ένα αντικείμενο και συνοδεύεται από επάλληλα τετράγωνα, τόσα όσα και τα φωνήματα του ονόματος του εικονιζόμενου αντικειμένου.
2. Ζητώ από το μαθητή να εκφέρει τα φωνήματα της λέξης και για καθένα από αυτά να τοποθετεί στο συγκεκριμένο τετράγωνο ένα πούλι.

Τόπι

Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Διδακτικό πλαίσιο: Ολόκληρη η τάξη, ομάδες, ατομικά

Η διδασκαλία μικρών ομάδων είναι η πιο αποτελεσματική

Διδακτική προσέγγιση: σαφής διδασκαλία παρά ανακαλυπτική

Χρόνος εφαρμογής: 20 λεπτά 3 φορές την εβδομάδα για τουλάχιστον 4 μήνες

Μαθήματα: ενισχύεται και η ορθογραφία

Τρόποι αξιολόγησης: Αντίστοιχες δραστηριότητες με αυτές της παρέμβασης

Πρόγραμμα διδασκαλίας

1. Παρουσίαση συχνόχρηστων λέξεων μέσω ενός λεξικού με εικόνες (10'): Οι μαθητές καλούνται να διαβάσουν όσο το δυνατόν γρηγορότερα. Με την εξοικείωση ο μαθητής δεν χρειάζεται να δώσει ιδιαίτερη προσοχή κατά την ανάγνωση.
2. Δραστηριότητες για την ενίσχυση της φωνολογικής επίγνωσης (30').
3. Ο εκπαιδευτικός διαλέγει 20 από τις συχνόχρηστες λέξεις και τις υπαγορεύει στο μαθητή μέσα σε προτάσεις (20'). Ο μαθητής διορθώνει τις λέξεις ελέγχοντας το λεξικό. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί και η μέθοδος *Elkonin*. Ο μαθητής υποδύεται τον εκπαιδευτικό και ο μαθητής κάνει ανάλυση φωνημάτων ώστε να επαναλάβει ο εκπαιδευτικός τη λέξη. Τότε ο μαθητής πρέπει να τη γράψει.
4. Ανάγνωση κειμένου (10'): ο μαθητής διαβάζει ένα εύκολο κείμενο, ο εκπαιδευτικός δείχνει τις λέξεις που είναι σχετικές με τις δραστηριότητες φωνολογικής επίγνωσης που προηγήθηκαν και κάνει ερωτήσεις κατανόησης.

Μελέτη περίπτωσης

Στέλλα

Ακούστε προσεκτικά την ανάγνωση

- Η Στέλλα έχει αδυναμία στην ορθογραφική ή στη φωνολογική στρατηγική;
- Πού κυρίως εντοπίζεται η αδυναμία της Στέλλας;

Τάξη							Εύρος			
	A	B	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	A	B	Γ	
ΑΛ	47.12 (28.30)	73.60 (22.40)	90.70 (14.95)	95.52 (12.85)	98.49 (11.56)	99.49 (11.26)	104.02 (4.39)	104.61 (5.18)	105.38 (5.73)	0 – 110
ΑΨ	31.44 (14.70)	36.52 (11.42)	45.45 (12.48)	49.32 (11.56)	48.97 (12.25)	49.98 (11.44)	54.37 (8.98)	54.91 (8.62)	55.19 (8.65)	0 - 64
ΕΥΧ	26.03 (15.40)	54.49 (16.97)	80.39 (22.04)	98.47 (26.81)	109.74 (25.05)	125.15 (30.57)	138.82 (23.62)	151.00 (29.22)	159.19 (27.66)	0 - 277
ΑΚ	1.73 (1.38)	3.33 (1.80)	5.59 (1.55)	6.50 (1.32)	6.86 (1.20)	7.41 (1.02)	7.61 (.71)	7.83 (.85)	7.98 (.67)	0 – 7
ΑΚΑ	1.39 (.93)	2.45 (1.15)	3.90 (.82)	4.27 (.58)	4.42 (.58)	4.58 (.45)	4.64 (.30)	4.71 (.38)	4.73 (.27)	0 – 7
ΑΚΠ	.34 (.49)	.88 (.71)	1.69 (.80)	2.20 (.76)	2.44 (.72)	2.83 (.64)	2.96 (.51)	3.11 (.55)	3.24 (.48)	0 – 7

(Padeliadu & Antoniou, in press)

Σημασιολογία;

Σημαντικό ρόλο στην αποκωδικοποίηση έχει και η αξιοποίηση του νοήματος των γλωσσικών μονάδων, στο βαθμό που οι μαθητές αξιοποιούν κάθε διαθέσιμη γνώση για να αποκωδικοποιήσουν με ευχέρεια (Perfetti & Hart, 2001).

- οι μαθητές με πλούσιο λεξιλόγιο παρουσιάζουν καλύτερη επίδοση όχι μόνο στην ακριβή αποκωδικοποίηση αλλά και στην ευχέρεια από ό,τι οι μαθητές με φτωχή γνώση λεξιλογίου (Goff, Pratt & Ong, 2005· Yovanoff, Duesbery, Alonzo & Tindal, 2005).

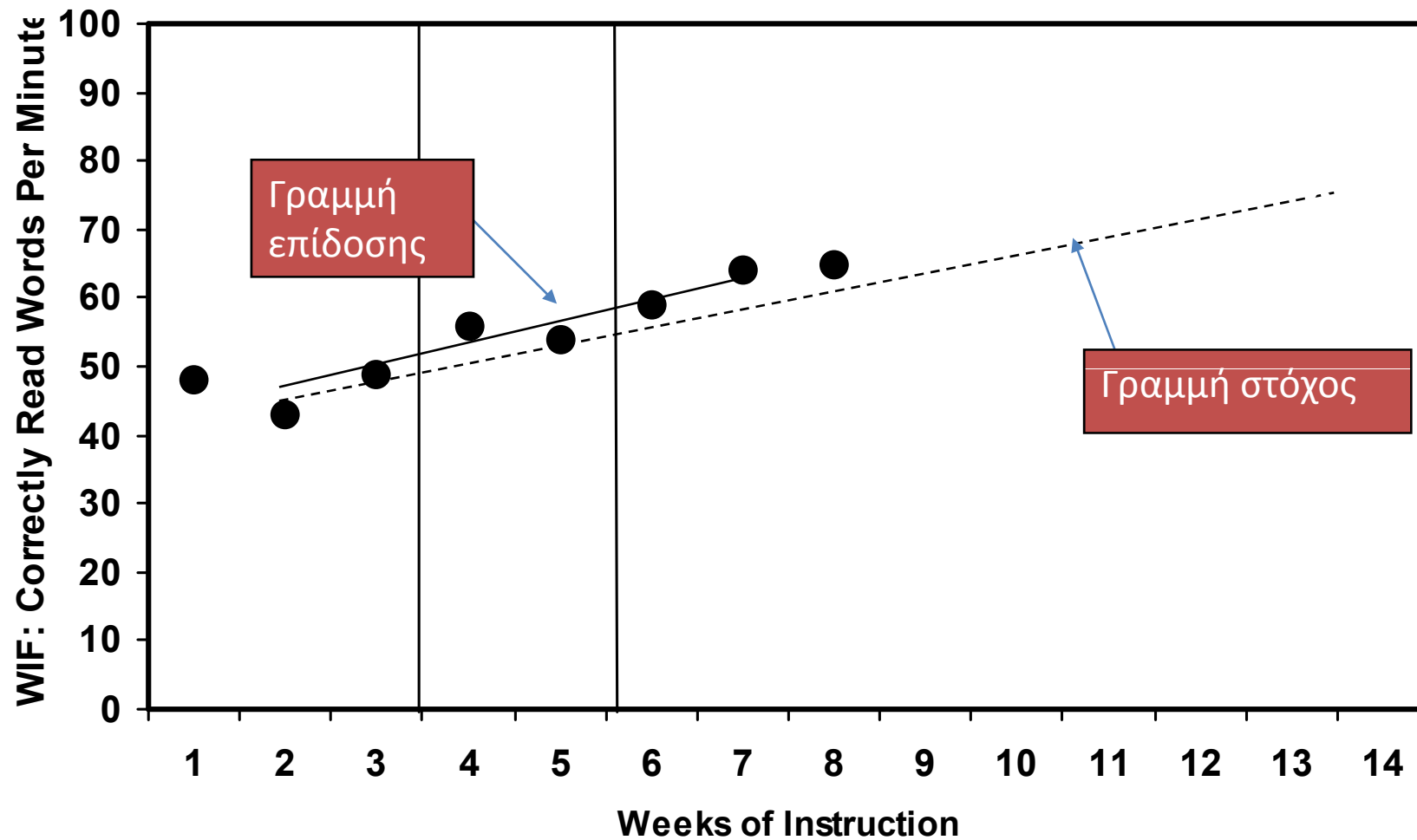
Η αξιολόγηση της συνεισφοράς **σημασιολογικών στοιχείων** στην αποκωδικοποίηση μπορεί να πραγματοποιηθεί όταν οι μαθητές καλούνται να αποκωδικοποιήσουν ταυτόχρονα πραγματικές και άσημες λέξεις και να επιλέξουν αυτές που έχουν νόημα.

Τρόποι ενίσχυσης

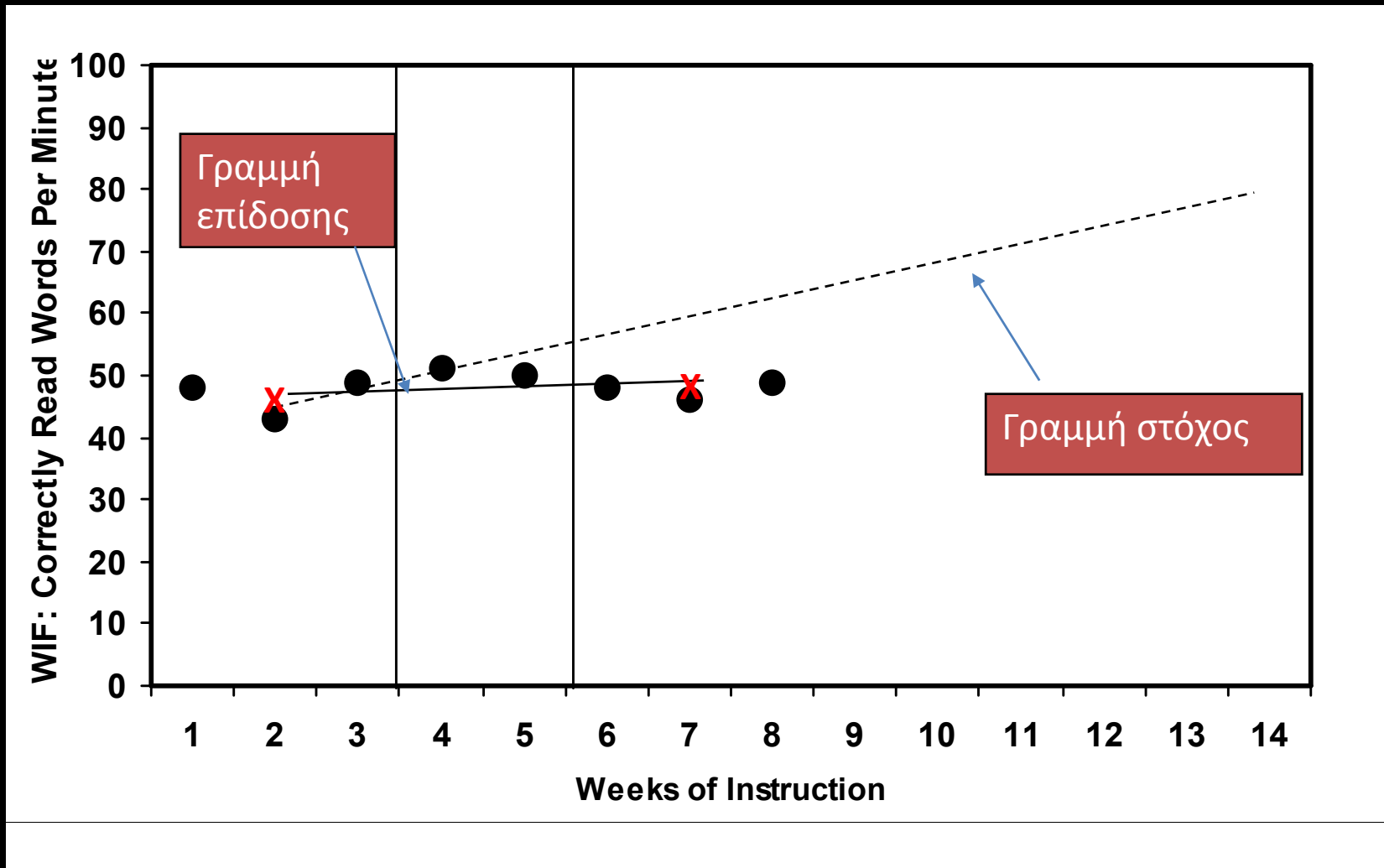
Τρόπος σχεδιασμού παρεμβατικών προγραμμάτων

- Πηγή (αποτελεσματική παρέμβαση)
- www.readwritethink.com
- Γενική επισκόπηση
- Διδακτικοί στόχοι (χρόνος, πλαίσιο, επίδοση)
- Διδακτική προσέγγιση
- Προετοιμασία εκπαιδευτικού
- Βήματα μαθητή/μαθητών

Αποτελεσματική παρεμβάση

Μη-Αποτελεσματική παρεμβάση

1. Επανάληψη αναγνώσεων

Επαναλήψεις με καθοδήγηση:

Ανάγνωση του κειμένου από υπολογιστή

Επιλογή του τρόπου εφαρμογής της
δραστηριότητας

Διορθώσεις ή δυνατή ανάγνωση από δεύτερο
αναγνώστη

Γραφήματα αναγνωστικής επίδοσης

(Carliste & Rice, 2002).

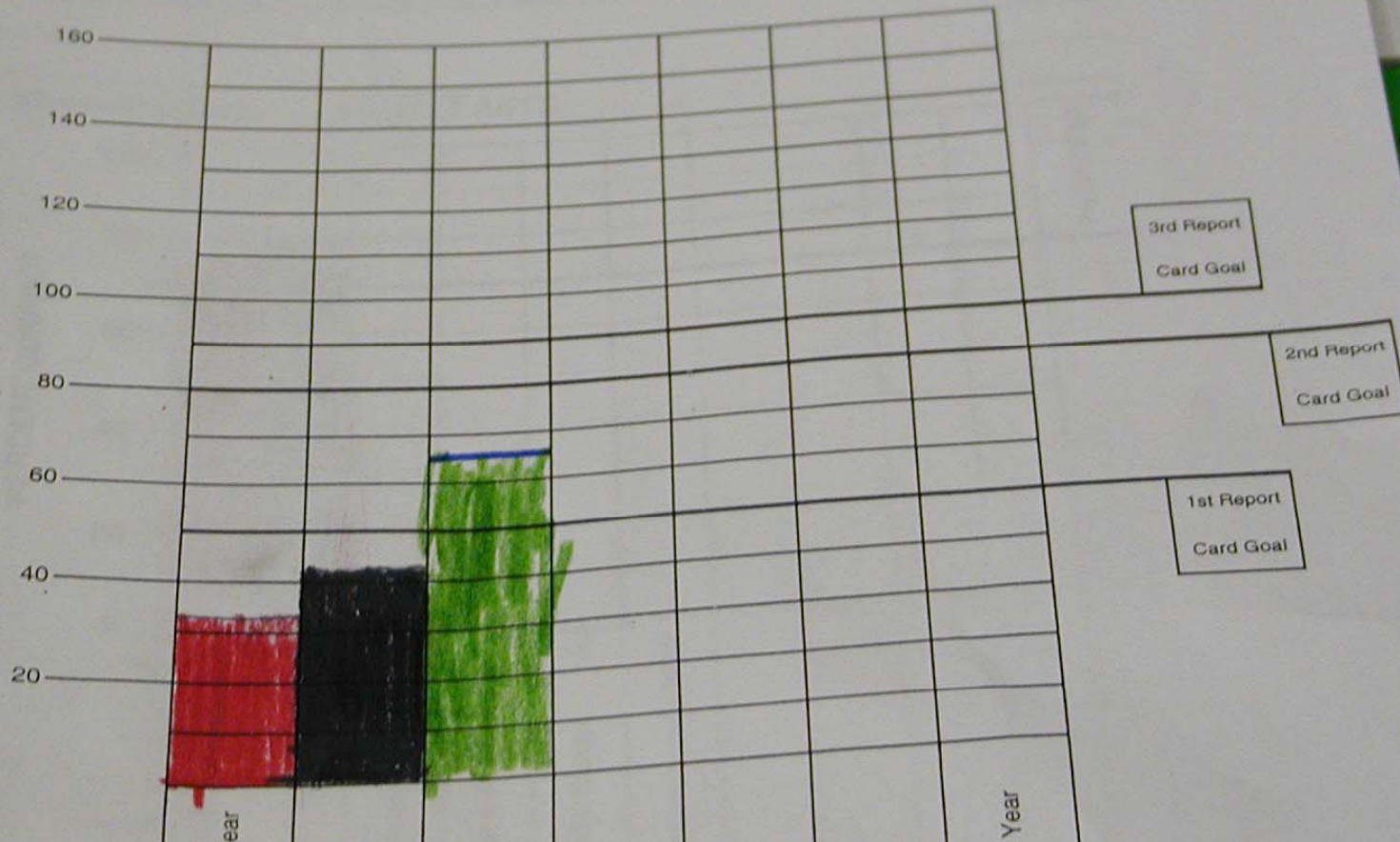
Fluency Graph

Name: Savanna Holly Kaven

My score at the beginning: 22

My goal is to be at 90 by June

In order to improve I will read out loud
for 5 minutes every night

Πχ. διορθώσεις

Δύο αντίγραφα του κειμένου/των λέξεων

Διευκρίνιση των λαθών που

πραγματοποιήθηκαν κατά την αξιολόγηση

Καλύπτεται με μια κάρτα η λέξη που

σημειώθηκε το λάθος και σταδιακά

αποκαλύπτεται ενώ διαβάζεται σε συλλαβές

Επαναλαμβάνει ο μαθητής

1. Επανάληψη

α. η ανάγνωση με ηχώ: αρχική ανάγνωση από το δάσκαλο ή κάποιο συμμαθητή και επανάληψη από το μαθητή με ΜΔ.

β. η ανάγνωση μέσω της συνεργασίας: ανάγνωση σε δυάδες με έναν ικανό και έναν αδύναμο αναγνώστη (Carliste & Rice, 2002).

2. Μέθοδος Montessori

1. Δίνονται στο παιδί κινητά γράμματα, να τα ψηλαφίσει, να σχεδιάσει το περίγραμμά τους και να τα ζωγραφίσει ώστε να εξοικειωθεί με το σχήμα τους, ενώ προφέρονται από τον ειδικό ώστε να αντιληφθεί τον ήχο τους.
 2. Επιδεικνύεται ο τρόπος που θα το γράψει και συγχρόνως προφέρει το φθόγγο του, ώστε με την επανάληψη να γίνει στενότερος ο σύνδεσμος οπτικής, ακουστικής και κιναισθητικής αντίληψης.
 3. Καλείται να ψηλαφίσει τη μορφή του γράμματος με κλειστά μάτια για να απομονώσει καλύτερα στο μυαλό του την εντύπωση.
 4. Έλεγχος αν ο μαθητής έχει «καθαρή παράσταση» του γράμματος, ζητώντας του να μου δώσει κάποιο γράμμα. Αν ο μαθητής αποτύχει, επαναλαμβάνει την προηγούμενη βαθμίδα.
 5. Απομάκρυνση των γραμμάτων για λίγα λεπτά και έπειτα φανερώνεται στο μαθητή το κάθε γράμμα λέγοντας το όνομά του.
- Μόλις ο μαθητής μάθει ένα φωνήεν και ένα σύμφωνο του δείχνω το σχηματισμό της συλλαβής, και όταν σχηματίσει αρκετές συλλαβές, τον παρακινώ να σχηματίσει λέξεις.

3. Αναγνωστική επιτυχία

1. Συζήτηση με το μαθητή το **πιθανό περιεχόμενο του κειμένου** ή τις προτάσεις με ερέθισμα τον τίτλο, ή τη ζωγραφιά, ή την εικόνα ώστε να ενεργοποιηθεί η προηγούμενη γνώση του μαθητή.
2. Άσκηση του μαθητή σε **δραστηριότητες επανάληψης σε σημαντικές νοηματικά λέξεις του κειμένου**, σε γράμματα ή σε λέξεις που δημιουργούν το μαθητή να διαβάσει το κείμενο – πρόταση σιωπηρά.
4. **Προτροπή του μαθητή να διαβάσει μεγάλοφωνα**. Αν υπάρχει κάποια άγνωστη λέξη ή λέξη που έχει διαβαστεί λάθος παρέχεται διορθωτική ανατροφοδότηση. Η τεχνική αυτή αφορά την άμεση διδασκαλία του πώς διαβάζεται η λέξη μέχρι την ανεξάρτητη ανάγνωση από το μαθητή.
5. **Χρονομέτρηση** της αναγνωστικής ικανότητας και **καταγραφή των λαθών** του μαθητή σε ένα δείγμα 100 λέξεων, από το τελευταίο μέρος του κειμένου.
6. **Μαζί** με το μαθητή **υπολογίζονται οι επιδόσεις** του στην αναγνωστική ακρίβεια και την ευχέρεια σύμφωνα με τα δεδομένα της καταγραφής.
7. **Ανάλυση των δεδομένων της προόδου** του μαθητή με σκοπό να καθοριστεί αν χρειάζεται κάποια ειδική παρέμβαση για την ενδυνάμωση του βασικού μαθήματος της ανάγνωσης (Reading Success, Lorna, 1997).

Ευχέρεια;

Ενίσχυση της ευχέρειας

Μέθοδοι

1. Υποδειγματική φωναχτή ανάγνωση
2. Θέατρο αναγνωστών
3. Πολλαπλές αναγνώσεις του ίδιου κειμένου
4. Διάβασμα εν χορώ

1. Υποδειγματική φωναχτή ανάγνωση

Καλέ τι μας λες εκεί! Δεν
είμαι άδειο εγώ σακί, να
μου βάζουν στο κεφάλι ό,τι
και όσα θέλουν οι άλλοι...

2. Θέατρο αναγνωστών

Δίνεται ένα κείμενο στην ομάδα και οι μαθητές καλούνται να το διαβάσουν με προσωδία. Ο ειδικός το διαβάζει χωρίς προσωδία και οι μαθητές βρίσκουν τα σημεία που μπορούν να χρωματίσουν και στη συνέχεια το παρουσιάζουν με διαφορετικούς τρόπους στην κάθε ομάδα.

3. Πολλαπλές αναγνώσεις του ίδιου κειμένου

- ❖ με βοήθεια

- ❖ χωρίς βοήθεια

Εξίσου αποτελεσματικές (Rasinski, 1990)

- ❖ Για τους μικρότερους μαθητές είναι βοηθητικό να διαβάζουν στη «σκιά» του ειδικού ενώ για τους μεγαλύτερους η ταυτόχρονη σιωπηρή ανάγνωση με μαγνητοφωνημένο κείμενο

3. Πολλαπλές αναγνώσεις του ίδιου κειμένου

- ❖ Επιλέγεται μια παράγραφος ανάλογη με το επίπεδο του μαθητή (μέχρι ένα λάθος στις δέκα λέξεις – Adams, 1990).
- ❖ Τίθεται κριτήριο ρυθμού και ο μαθητής διαβάσει και ξαναδιαβάσει την παράγραφο μέχρι να κατακτήσει το κριτήριο που έχει τεθεί. (Ως κριτήριο ρυθμού ορίζεται αρχικά ο αριθμός των λέξεων που αποκωδικοποιούνται από το μαθητή σε ένα λεπτό και στη συνέχεια ο αριθμός των σωστών λέξεων που αποκωδικοποιήθηκαν στο λεπτό αυτό.)
- ❖ Τα αποτελέσματα των επαναλαμβανόμενων μετρήσεων αποδίδονται σε γράφημα.
- ❖ χρόνος εξάσκησης: 3 μήνες για 5 ιστορίες (Herman, 1985)

Πόσες επαναλήψεις;

- O'Shea, Sindelar, & O'Shea (1987)
- 2 ομάδες:
- Η ομάδα 1 έπρεπε να διαβάσει το κείμενο 1,3 ή 7 φορές με σκοπό να είναι ακριβής και ευχερής η ανάγνωση
- Η ομάδα 2 έπρεπε να διαβάσει το κείμενο 1,3 ή 7 φορές με σκοπό να το θυμάται
- Και οι δύο ομάδες βελτιώθηκαν στην ευχέρεια αλλά σε συγκεκριμένο αριθμό αναγνώσεων (1 & 3) και όχι παραπάνω
- Στην κατανόηση βελτιώθηκε μόνο η ομάδα 2

Συνεργατική ανάγνωση

- Shany & Biemiller (1995)
- Γ' και Δ' τάξη μαθητές με ΜΔ
- 4 μήνες (συνολικά 32 ώρες)
- 3 ομάδες: μια υποβοηθούμενη από τον εκπαιδευτικό, μια από μαγνητοφωνημένο κείμενο και μια από τον εκπαιδευτικό και τον ΗΥ
- Σημαντικά αποτελέσματα για την ομάδα με την υποστήριξη του εκπαιδευτικού αλλά και για την ομάδα με ΗΥ και εκπαιδευτικό

Συνεργατική ανάγνωση

- Shany & Biemiller (1995)
- Γ' και Δ' τάξη μαθητές με ΜΔ
- 4 μήνες (συνολικά 32 ώρες)
- 3 ομάδες: μια υποβοηθούμενη από τον εκπαιδευτικό, μια από μαγνητοφωνημένο κείμενο και μια από τον εκπαιδευτικό και τον ΗΥ
- Σημαντικά αποτελέσματα για την ομάδα με την υποστήριξη του εκπαιδευτικού αλλά και για την ομάδα με ΗΥ και εκπαιδευτικό

PALS (Fuchs & Fuchs, 2005)

7 μαθήματα των 45-60 λεπτών

Δυάδες παιδιών

Το υλικό είναι κατάλληλο για τον αδύναμο αναγνώστη:
πραγματολογικά και αφηγηματικά κείμενα

Οι ομάδες κερδίζουν πόντους για την καλή επίδοση και διδασκαλία
στο τέλος της εβδομάδας συλλέγοντας πόντους από κάθε ημέρα

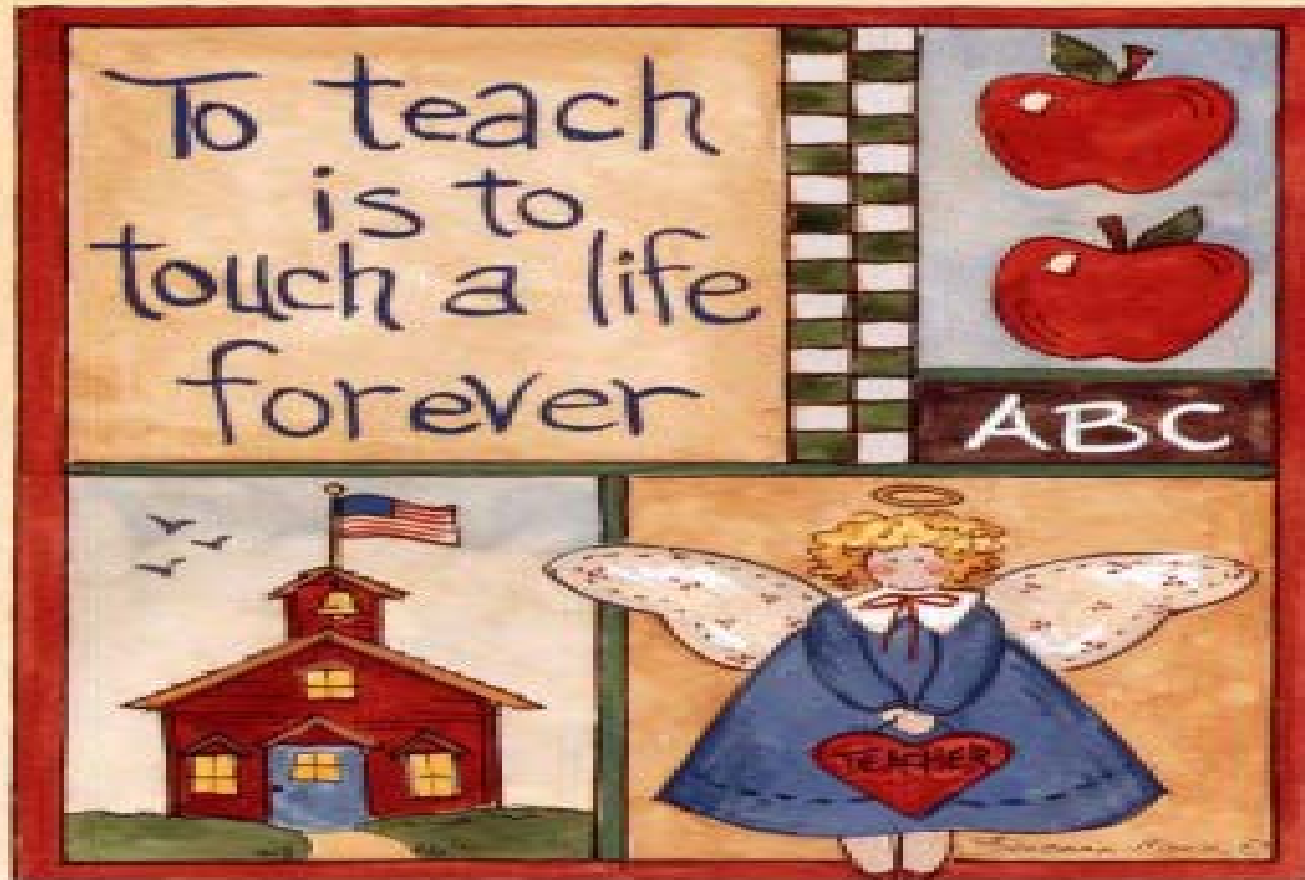
Ανά 4 εβδομάδες αναδιαμορφώνονται οι ομάδες

1. Συνεργατική ανάγνωση (5 λεπτά): ο καλύτερος αναγνώστης ξεκινά
πρώτος

2 λεπτά: ο αδύναμος περιγράφει το περιεχόμενο

2. Μείωση της παραγράφου: ανάγνωση με εναλλαγή αναγνώστη ανά
παράγραφο και με παύση για να πει ο «δάσκαλος» την κεντρική
ιδέα. Μετά από 5 λεπτά αλλάζουν ρόλους

3. Προβλέψεις: ο αναγνώστης διαβάζει το μισό κείμενο για το τι θα
γίνει μετά. Διαβάζει ο επόμενος και διορθώνει τα λάθη ή
επιβεβαιώνει τις προβλέψεις

fantoniou@psy.soc.uoc.gr
www.sed.uth.gr/Idepeaek